

Na počátku nebyly jen góly...

Fotbalové hřiště se svými 110 metry délky je pro mladého, čilého a nadšeného borce dost velké působivosti třeba i k virtuózním „parádkám“ – ale nikdy nesmí hráči ani divákoví představovat celý „svět sportu“.

Věru těžko říci, čím to je, že hlavně někteří naši mladí lidé na tohle dost často zapomínají. Domnívají se snad, že sport lze pěstovat samoúčelně v jakémsi společenském vzduchoprázdnu?

Proto si myslím, že je dnes zvláště užitečné v rukou cvičitelů, trenérů a všech vychovatelů naší sportující mládeže v tělocvičnách a na hřištích kniha nositele Řádu republiky Viléma Muchy: „Dějiny dělnické tělovýchovy v Československu“. První díl knihy, již rozebraný, se zabývá obdobím 1918 až 1925, druhý díl hodnotí léta 1926 až 1939. Shrnuje fakta a dokumenty neméně závažné.

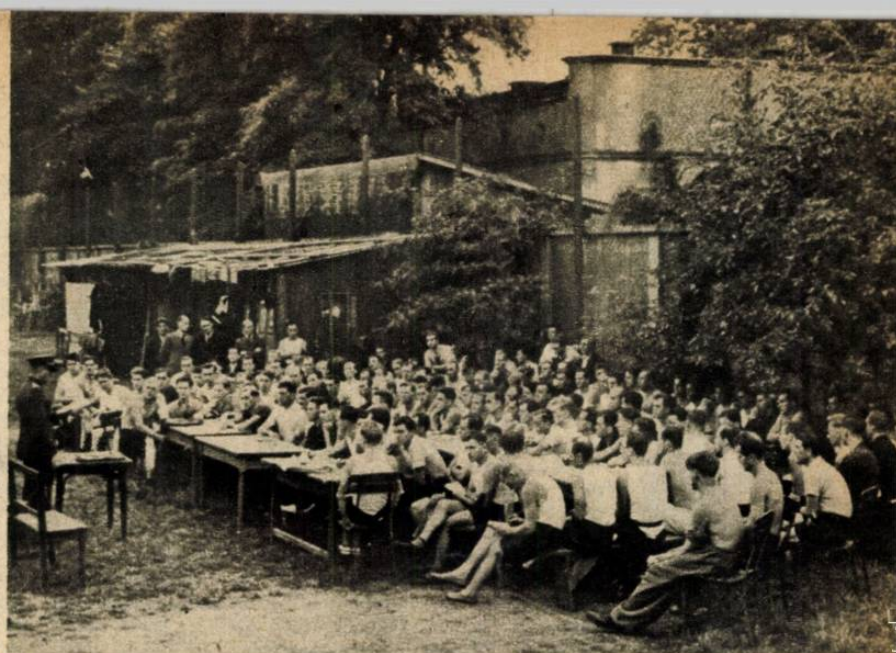
Vždyť z výmluvných srovnání, uvedených v této publikaci, můžeme získat obrázek, jaký vliv na vývoj naší tělesné výchovy a sportu v předmnichovské buržoasní republice měla její politicko-ekonomická struktura. Nejde jen o prostou skutečnost, že s prázdným žaludkem se nezaměstnanému tu e špatně cvičilo. Muchova kniha totiž pádně rozptýluje i tehdejší tvrzení o „nepolitickosti tělovýchovy a sportu“, s jehož pozůstat-

ky jsme u nás měli ostatně dlouho co dělat a potýkáme se místy ještě dnes.

(Na západě mají i nyní takové „nepolitickosti sportu“ plná ústa; jak ale jednají v praxi, viděli jsme právě nedávno: dvojnásobné mistry světa ve sportovní gymnastice, naši Evě Bosákové, odepřela francouzská vláda vstupní vizum na vystoupení v Paříži.)

Z jednotlivých kapitol Muchovy knihy lze vyčíst celou tu tíhu boje, již muselo svěst revoluční dělnické tělovýchovné hnutí v čele s Federací proletářské tělovýchovy proti perzekuci vládnoucí buržoasie. Vždyť např. výnosem zemské školní rady v Praze bylo přímo zakázáno, aby školní mládež cvičila v jednotách FPT. Nebo: „Když se v Pavlíkově fotbalisté Rudé Hvězdy přihlásili k Federaci proletářské tělovýchovy, přišel před jejich utkáním na hřiště četník a zakázal jim utkání s odůvodněním, že Rudá hvězda nemá ještě schváleny stanovy. Po protestu členů výboru si odešel četník pro informace – a vrátil se s oznámením, že hráči Rudé hvězdy stejně nesmějí hrát, protože mají na tilkách úředně neschválené rudé hvězdy. A tu hráči jednoduše se nerozpakovali: svlékli tilka s hvězdami a sehráli utkání bez nich...“

Muchova kniha uvádí desítky takových příkladů. A je správné, že připomíná i to, že

„Na obranu vlasti proti fašistickému útočníkovi!“ – tak znělo heslo členstva Federace proletářské tělovýchovy v době, kdy bylo Československo ohroženo Hitlerem. V Holešovicích uspořádala FPT koncem srpna a začátkem září 1938 kurs branné přípravy. FOTO ARCHIV

v roce 1930 pobíralo v ČSR 24% všeho dělnictva ne více než 10 Kč denní mzdy!

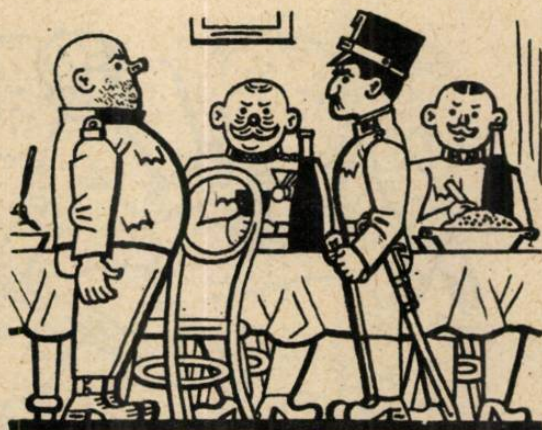
Budou umět vedoucí naší mládeže na hřištích i v tělocvičnách ty vcerejší i současné souvislosti přesvědčivě osvětlit dnešní mládeži, která většinu dnešních vymožeností

považuje za jakousi samozřejmost? Muchova kniha „Dějiny dělnické tělovýchovy v Československu“ může zvláště tady vykonat značný kus práce. Je ovšem zapotřebí, aby se dostala převážně do rukou mládeže, které je především určena. (ok)

OSUDY DOBRÉHO VOJÁKA ŠVEJKA VE SVĚTOVÉ VÁLCE

42

Ilustruje Jos. Lada

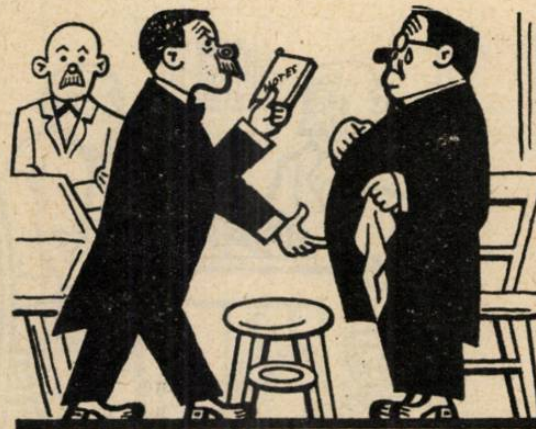
1. Švejk vypravoval dále: „Potom tam kelneři přinesli talíře, nože a vidličky a nalezli nám polívku, my jsme ji slupli a ten kadet stál nad námi. Pak nosili na mísách vepřový, moc malý porce; obrst, když jsme si každé jeden kousek vzal, nás pobízel, abysme brali víc, ale kadet na nás mrkal, abysme nebrali. Já si ale přeci vzal tři kousky a kadet mě kopl do nohy; já vyskočím a povídám: „Já si musím brát, protože si to pan obrst přeje. Pan obrst je můj představený; když poručí, splivnu to všechno. Mně dnes císař pán podal ruku a já neporuším subordinační.“

4. A von, když přijel domů, zavolal řezbáře, dal udělat krásnej zlatěj rám a ten řezbář mu musel tu košili a bílou vestu za ten rám zasklít. Von to chtěl pověsit na radnici, aby měla na něj Praha památku a aby učitelové tam vodili školní dítky podívat se, jak vypadaj fleký vod kafe, jaký pije císař pán, a vod vomáčky, kterou císař pán jí; ale voni mu to tam nevzali. Tak von to má teď ten pan primátor pověšený v ložnici. – „Švejku, co ty všechno nevíš,“ pokrčil rameny Lukáš, „ty bys mohl být od minuty redaktorem Intimní Prahy.“

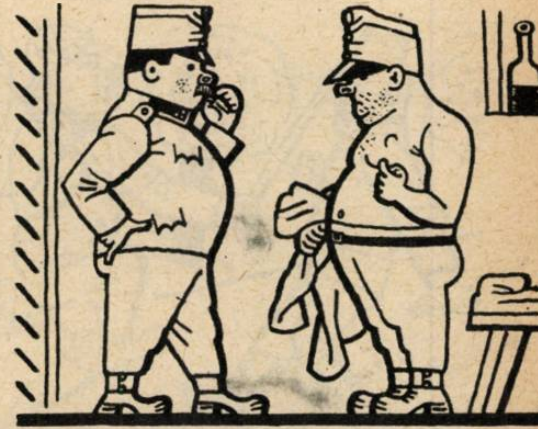
2. Knedlíků a zell jsem si taky naložil, až oficiři vyvalovali voči; já si jen myslil: „Kluci, uvidíte, co hrdina dovede.“ Potom eště byla telecí a smažená kuřátka se zeleným hráškem, ale ty dávali jen oficiřům; k pití bylo víno, pivo a na cestu nám dali do feldflašky rum. Ten rum už sem vypil a nemám ho pro nikoho ani lok; ale k mý pravici, která včera tiskla ručinku císaře pána, si můžete čuchnout, kdo chcete; budete mít aspoň věčnou památku.“ A k večeru, když vypravoval příběh slavnostní hostiny nadporučíkovi Lukášovi, žalostně dodal:

5. „Já si, poslušně hlásím, pane oberlajtnant, nic nevynechám, já mám všechno ze svých hlubokých životních zkušeností. To byl, pane oberlajtnant, v Břevnově jeden domácí, pan Nikl a ten měl dva syny: jeden jel do Ameriky a vydlužil se vod toho druhýho v předvečer v odjezdu zlatku, že mu ji ráno dá. Ale zapomněl na to a vodjel. Voni léta plynuly a bylo to zrovna třicet let, co se ti dva bratři rozešli, když starej pán umřel. Už měl být pohřeb, když tu přijede nákej pán, klesne u rakve na kolena a začne plakát. Lidí přišli na to, že je to ten mladší Jiří Nikl z Ameriky.“

3. „Poslušně hlásím, pane oberlajtnant, že jsem si tu medaili chtěl nechat tak, jak mi ji následník připnul, přišpendlenou za kůži, ale musel jsem špendlík teď vyndat, vono to moc páliło. Taková památka by byla moc hezká. To byl v Praze, pane oberlajtnant, starostou nákej pan doktor, já už nevím, jak se jmenoval, von byl, když byl císař pán v Praze, na Hradčanech, na hostině. Měl frak, vyžehlenou košili a bílou vestu; von si při tý hostině, poslušně prosím, nabryndal na tu vestu sardelovou vomáčku a foremetku u tý košile si polil černým kafem.“

6. a farář vod Markyty hned udělal proslov o moudrým řízení božím, když tu ten starší Nikl vytáhne notes a povídá Amerikánu: „Přišel jsi zrovna včas, abys mi dal tu zlatku, co jsem ti tenkrát půjčil, abych ji zejtra nemusel přepisovat do novýho notesu. Já už mám tenhle popsanej; já popíšu ročně dva a tu zlatku už tak přenáším za třicet let po šedesátý. Jiříku, koukej ji vyklopit!“ – Ráno Švejk zpozoroval, že má na levej straně zanícený vřed. Ukázal to Vaňkovi a řekl lakonicky, nikoho nejmenuje: „Hovado, sežere se tak, že popíchá lidi, který pro něj cedili svou krev!“